

El perfil

Pasqual Maragall, president del Partit dels Socialistes de Catalunya i candidat a la presidència de la Generalitat

GUILLERMO INFANTALIA

El candidat que no pot perdre

Pasqual Maragall i Mira, candidat a la presidència de la Generalitat pel PSC, intenta l'assalt del palau per segon cop. Ni l'edat ni el partit li permetrien un tercer intent; per això, Maragall, un home sorgit del viver polític de la transició, intenta mantenir-se al capdavant de les enquestes mentre mira de reüll els competidors nous.

Polítics d'una trajectòria tan llarga com Pasqual Maragall tindran al seu servei una icona tan potent i inatacable com ell: l'alcalde de Barcelona fent saltirons amb els braços amunt i amb el senyal de la victòria a les dues mans. Tant és així que, després d'aquella imatge, ningú no va creure seriosament que l'hegemonia de CiU al Parlament i al govern de Catalunya pogués ser posada en perill per cap altre candidat que no fos el mateix Maragall.

Aquell triomf de l'equip municipal de Barcelona va obrir les portes a un seguit d'imatges que han quedat impreses en la memòria de tothom. La fletxa volant cap al pebeter, els saltadors de les Picornell amb Barcelona al fons, el Cobi de Xavier Mariscal enlairant-se... Una organització perfecta, que va anar directament a omplir les reserves d'autoestima de barcelonins i catalans. I, encapçalant-ho tot, Pasqual Maragall, la viva imatge de l'èxit.

Un èxit que, en el seu cas, estava gairebé programat. Pasqual Maragall va néixer a la Barcelona de la immediata postguerra, el gener del 1941, en una de les famílies més il·lustres (i il·lustrades) de la ciutat. Pasqual és un dels nombrosos néts del poeta, i de seguida va manifestar inquietuds intel·lectuals i polítiques. Entre els anys 1957 i 1964 va llicenciar-se en Dret i Econòmiques a la Universitat de Barcelona, i allà va

ser on, amb un reduït grup de companys, va començar a militar al Front Obrer de Catalunya (FOC), una organització federada amb el Frente de Liberación Popular (FLP). Un sistema de relacions polítiques en el qual, d'una manera o altra, Maragall sempre ha conviscut amb els "companys" de Madrid. El FOC era un petit grup de joves universitaris —molts dels quals eren cristians— que pretenia combatre l'hegemonia ideològica del PSUC des de posicions marxistes i antiimperialistes, en una època en què Cuba i els dirigents no alineats del Tercer Món exercien una atracció poderosa sobre bona part de la intel·lectualitat europea.

Al FOC, Pasqual Maragall va coincidir amb personatges com Isidre Molas, Alfonso-Carlos Comín o Miquel Roca, tots ells personatges destacats en la política catalana posterior, encara que en partits diferents. Aquí rau, en bona part, el fonament del que anys després algú va batejar com l'"oasi català", és a dir, una suposada actitud de moderació del debat polític a Catalunya basada en la coneixença personal i en els vincles privats dels protagonistes. De fet, el cas de la coneguda amistat personal entre l'actual alcalde de Barcelona, Joan Clos, i el cap de l'oposició, Xavier Trias, ja té un precedent anterior entre Pasqual Maragall i Miquel Roca.

En qualsevol cas, el militant marxista Pasqual Maragall va acabar els seus

El qüestionari: Pasqual Maragall respon

- Per què cal o no un nou Estatut?
- Per tenir una definició més nítida de les nostres competències, que ens permetin assumir i dur a terme eficaçment polítiques per viure millor. L'Estatut ha de permetre el reequilibri territorial, tornar la veu als territoris, plantejar un nou model de relació amb els ajuntaments i, sobretot, ha de ser una eina bàsica de drets i responsabilitats.
- Quin model de finançament voldria per a Catalunya?
- Propugnem que la Generalitat tingui suficiència financera i autonomia tributària sobre els seus ingressos; també ha de disposar d'una participació sobre els impostos principals del sistema fiscal, i s'ha de responsabilitzar de l'administració a Catalunya dels impostos propis i compartits, a través d'una agència tributària autònoma; el finançament de la Generalitat ha de respondre al principi de contribució segons la renda i rebre segons la població; a mitjà termini, s'ha de produir una aproximació gradual a les comunitats autònomes de règim foral; finalment, s'ha de pactar que la inversió en infraestructures de l'estat a Catalunya correspongui a un percentatge similar al del PIB, i mai inferior.
- La immigració, una oportunitat o un problema?
- És un repte i hem d'aconseguir que sigui més una oportunitat que no un problema. La política pública d'immigració passa pel control de l'aplicació de la llei, però també per la reforma de la normativa per augmentar la capacitat de la Generalitat en les polítiques d'immigració. Paral·lelament, cal afrontar la degradació que pateixen alguns barris de les nostres ciutats, que han d'assumir l'arribada dels nous immigrants sense que la Generalitat col·labori amb els ajuntaments. Hem pressupostat 542 milions d'euros per realitzar una intervenció urgent en 42 barris de diferents ciutats.
- Barcelona, capital de...?
- Catalunya.
- Què és Catalunya?
- Un país a punt d'iniciar una etapa de progrés que ni els mateixos independentistes han somniat. Un país que serà reconegut pels seus serveis socials, respectat per la manera com és, però sobretot per com s'hi viu.
- Què són els Països Catalans?
- Una concepció que l'actual govern ha volgut patrimonialitzar. Defenso la màxima col·laboració entre territoris veïns, l'exemple és la proposta d'euroregió, però deixant clar que ningú hi perd autonomia i que tothom hi guanya.
- Què és Espanya?
- Un estat plurinacional, amb identitats diferents, però que s'han d'entendre per avançar conjuntament. Malgrat que el senyor Aznar i el PP intentin negar-ho.
- Què pensa del pla Ibarretxe?
- La via basca no és la nostra. Hem de posar Catalunya al capdavant, i aquest serà el millor favor que podem fer als bascos. Mentre a Madrid no sàpiguen què vol Catalunya i no entenguin que no volem el mateix que els bascos, Espanya no podrà tractar la pacificació del País Basc.
- Quina ha de ser la representació de Catalunya a Europa?
- La Generalitat ha de participar en les institucions de la UE quan tractin matèries que siguin de la seva competència. S'ha de poder recórrer al Tribunal de Justícia de la Unió Europea. Hem de proposar canvis en la legislació per assegurar representació permanent en el Parlament europeu i impulsar les relacions amb els països de la Mediterrània.
- El projecte de la Constitució europea. A favor o en contra?
- És un pas endavant considerable. Però he d'afegir que no satisfà les nostres ambicions com a catalans i socialistes, que aspirem a una Europa federal i social que actui unitàriament al món com a factor de pau, progrés i justícia.
- El PHN, el transvasament de l'Ebre, s'acabarà fent?
- No, perquè ni CiU ni el PP, que són els que han impulsat aquest pla, no estaran al Govern de la Generalitat.
- Alta velocitat. Quina línia preferiria fer primer, Barcelona-Madrid o Perpinyà-Alacant?
- S'han de fer les dues, i a més exigirem que la línia Perpinyà-Alacant tingui una alternativa per a les mercaderies.
- L'escola pública es troba en hores baixes?
- La mala gestió del Govern ha fet de l'escola pública l'escola dels problemes, i no pot ser. La qualitat d'un país ve de la qualitat del sistema educatiu. L'escola pública ha de ser garantia de cohesió. També l'escola concertada, que necessitem. No podem tenir una escola per als problemes i una altra per a les solucions. Una altra cosa és que hi hagi l'escola privada que no faci apel·lació als recursos públics.
- Es poden evitar les llistes d'espera als hospitals?
- Es pot aconseguir que el temps màxim d'espera sigui inferior als sis mesos per les intervencions no greus, amb una bona organització, més recursos i sobretot planificació.
- Cal reforçar la normalització social del català?
- Cal que el Govern central compleixi el que diu la Constitució i reconegui el català com a llengua oficial; per tant, l'estat l'ha de defensar per obligació. En això no cedirem.
- El seu programa dona suport a les seleccions catalanes?
- Sí, però sempre he deixat clar que això és un objectiu polític, i que no ha de ser mai una arma política, com desgraciadament s'ha demostrat amb la proposta d'Artur Mas.
- Què pensa del Fòrum 2004?
- Serà un gran esdeveniment que tornarà a situar Barcelona en el centre de l'actualitat internacional.
- Quina és la primera mesura que promouria si participés en el proper Govern català?
- Convocaré totes les forces polítiques per posar fil a l'agulla en l'avenç de l'autogovern i en la reforma de l'Estatut.
- Un pronòstic per al seu partit?
- Guanyarem, i guanyarem bé.
- Un motiu per votar-lo.
- Tenir per fi un govern progressista, després de vint-i-tres anys de govern conservador.

L'octubre del 1999 Pasqual Maragall repetia els saltirons de la victòria, en aquest cas com a cap de la llista més votada a les eleccions catalanes. Aquest èxit, però, va ser relatiu. El PSC no arribava a obtenir els escons suficients per derrocar CiU. Era la primera vegada que l'excalde de Barcelona optava a la presidència de la Generalitat. Quatre anys més tard, les enquestes el presenten com a favorit.

estudis el 1964, cosa que li va permetre, l'any següent, entrar a treballar com a economista en el gabinet tècnic de l'Ajuntament de Barcelona. A partir d'aquell moment, la seva activitat professional va compaginar el funcionari amb les classes de teoria econòmica a la Universitat Autònoma de Barcelona (com a ajudant de Josep Maria Bricall) i una col·laboració regular amb el Servei d'Estudis del Banco Urquijo, que en aquells temps dirigia Ramon Trias Fargas. Això, fins al 1971, quan va decidir prendre la família (tres fills i Diana Garrigosa, la seva esposa) i anar-se'n a Nova York, on va estar-se un parell d'anys cursant el un màster d'economia a la New School University. D'allà, i d'una curta estada al barri de Sant Germain de París, li ve a Maragall un domini més que acceptable de l'anglès i el francès, idiomes dels quals li agrada fer servir terminologia en les reunions i en els actes públics on intervé.

Sigui com sigui, quan comença la transició política Pasqual Maragall està en el lloc adequat i és una de les

peces essencials de l'equip de Narcís Serra. El 1979 entra amb ell al primer ajuntament democràtic del postfranquisme. Aquesta circumstància, al capdavant, és la que li estalvia la inesperada derrota del PSC el 1980 davant un increïble Jordi Pujol, que aconseguix no només derrotar el PSC, sinó també endur-se l'ERC d'Heribert Barrera al seu camp. Dos anys més tard, Felipe González encarrega a Narcís Serra la feina de reformar i modernitzar un exèrcit espanyol colpista i incompetent, i això li obre la porta del despatx de l'alcaldia.

Aquesta serà la foto fixa de la política catalana durant els següents quinze anys. A banda i banda de la plaça Sant Jaume, dos partits polítics, dues maneres de fer, dues personalitats...

El 1997, a mig mandat, Pasqual Maragall afirmava davant la federació de Barcelona del seu partit que aquella no era la direcció que ell hagués volgut i que, per tant, plegava d'alcaldia. El ja excalde va marxar a Roma, on es va quedar com a professor universitari fins que les coses es van arreglar. Al

final, el novè congrés del PSC (el juny del 2000) va elegir Maragall com a president del PSC, mentre que José Montilla, màxim dirigent de l'aparell, passava a ser-ne el primer secretari. Aquesta fórmula és la que ha permès als socialistes catalans fer la "travessia del desert" a la qual se sol referir Pasqual Maragall quan parla d'aquests darrers quatre anys a l'oposició, una circumstància, de fet, en què el candidat socialista no s'havia trobat mai i que va semblar que no havia percebut correctament quan, l'octubre del 1999, va repetir els saltirons de la victòria després de guanyar Jordi Pujol en vots però, ai, no en escons.

Pasqual Maragall ha dit sovint que no es creu les enquestes, però sap que li donen una victòria molt ajustada. Potser per això, darrerament acostuma a repetir que només li fa por una cosa: haver de negociar amb ERC si Carod-Rovira pot decidir entre ell i Artur Mas. Potser és que les victòries ja no són com les d'abans.

Salvador Cot